

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhodující hlas předsedy dozorčí rady akciové společnosti

Dozorčí rada akciové společnosti představuje zcela klíčový orgán se zásadním významem pro správu a kontrolu jejího hospodaření. I když její pravomoci a úloha často zůstávají ve stínu představenstva, jsou neoddělitelně spjaty s principy dobré správy a z hlediska corporate governance garantují konstantní šetření nejlepších zájmů společnosti k benefitu jejích akcionářů, a jako takové představují základní pilíř pro zajištění důvěry v podnikové řízení a dlouhodobou stabilitu společnosti. Výsadní postavení v organizační struktuře dozorčí rady pak zaujímá její předseda, kterému mj. přísluší rozhodování patových situací, ve kterých panuje mezi členy dozorčí rady neshoda vedoucí k rovnosti hlasů.

Záměrem tohoto článku je přiblížit zákonnou úpravu tohoto oprávnění předsedy dozorčí rady a. s., její judikturní i doktrinální výklad, jakož i upozornit na případné nejasnosti, které se mohou v podnikové praxi vyskytovat.

Obecná úprava pravidel rozhodování kolektivních orgánů právnických osob je obsažena v druhé hlavě první části zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**OZ**“). Pro účely tohoto článku jsou relevantní zejména § 156 odst. 3 OZ, podle kterého jsou kolektivní orgány usnášeníschopné za přítomnosti nebo jiné účasti [\[1\]](#) většiny členů a rozhodují většinou hlasů zúčastněných členů, a dále § 158 odst. 3 OZ, které právnickým osobám umožňuje v zakladatelském právním jednání zakotvit úpravu, podle které v případě dosažení rovnosti hlasů při rozhodování voleného orgánu rozhoduje hlas předsedajícího.

V poměrech dozorčí rady akciové společnosti se však tato obecná pravidla OZ ve značné části neuplatní z důvodu speciální právní úpravy obsažené v zákoně č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZOK**“). Ve vztahu k rozhodujícímu hlasu v kolektivních orgánech je tato speciální úprava obsažena v § 44 odst. 3 ZOK, podle kterého kolektivní orgán zvolí předsedu, jehož hlas je v případě rovnosti hlasů rozhodující. Zakladatelské právní jednání pak rovněž může přiznat rozhodující hlas jinému členovi dozorčí rady, či institut rozhodujícího hlasu výslovně vyloučit. [\[2\]](#) Zatímco tedy podle úpravy OZ platí, že zakladatelské právní jednání může (volitelně) určit, že v případě dosažení rovnosti hlasů při rozhodování voleného orgánu právnické osoby rozhoduje hlas předsedajícího (tedy toho, kdo předsedá konkrétnímu zasedání kolektivního orgánu), ZOK vychází z pravidla, podle kterého je rozhodující hlas předsedy (nikoliv předsedajícího) – tuto terminologickou odchylku je tak třeba mít na paměti.

Podobnou odchylku od standardní úpravy OZ bychom však naopak hledali marně ve vztahu k usnášeníschopnosti dozorčí rady a. s., pro kterou tedy platí, že je schopna se usnášet za přítomnosti či jiné účasti většiny členů, počítané z počtu členů orgánu dle stanov, bez ohledu na jejich aktuální (ne)obsazení. [\[3\]](#)

Podle § 449 odst. 2 ZOK pak platí, že dozorčí rada rozhoduje většinou přítomných členů. Jedná se však o pravidlo jednostranně dispozitivní, kdy je určení počtu hlasů potřebných k přijetí rozhodnutí toliko tím, že jde o rozhodnutí většinové, byť dovozené z jakéhokoliv počtu hlasů (samozřejmě za

předpokladu zachování kvora). Společnosti tak mohou využít dispozitivnosti dané úpravy a modifikovat potřebnou většinu pro přijetí rozhodnutí, např. pro různé kategorie rozhodnutí, či všeobecně stanovením hranice nadpoloviční většiny všech členů dozorčí rady (nikoliv tedy pouze členů přítomných na zasedání).

Ačkoliv je tato možnost (nadpoloviční většina všech členů) v korporátní praxi nezřídka využívána, mohou co do potřebného poměru hlasů pro přijetí rozhodnutí dozorčí rady vyvstat určité nejasnosti, které lze znázornit na následujícím příkladu. Pro jeho účely si představme dozorčí radu o osmi členech, kdy je k zachování usnášeníschopnosti nutná přítomnost nadpoloviční většiny všech členů, a stejná většina je vyžadována i pro přijetí rozhodnutí.

V případě plné účasti na zasedání dozorčí rady může nejasně působit situace, kdy pro přijetí a proti přijetí hlasují shodně čtyři ze členů dozorčí rady. Na první pohled se může zdát, že rozhodnutí nemůže být v daném případě přijato, neboť nadpoloviční většina (alespoň pět hlasů) nebyla dosažena. Zde se však uplatní zákonem předpokládané pravidlo o rozhodujícím hlasu předsedy; pokud tedy hlasování za plné účasti skončí nerozhodně, je konkrétní návrh přijat nebo nepřijat podle toho, jak v konkrétním případě hlasoval předseda. Z hlediska významu hlasu předsedy totiž není rozdíl mezi situací, kdy zákon či stanovy požadují pro přijetí rozhodnutí většiny hlasů „přítomných“, a situací, kdy je potřeba většiny „všech“ – v obou případech totiž platí, že z čistě matematického hlediska nebyla většina hlasů jednotlivých členů při aktivaci rozhodujícího hlasu předsedy dosažena, a právě v takové situaci rovnosti hlasů (tedy v situaci, kdy většiny dosaženo nebylo) zákon pravidlem rozhodujícího hlasu předsedy umožňuje rozhodnutí i bez dosažení matematické většiny přijmout.

Dané pravidlo nelze chápat tak, že by měl předseda dozorčí rady hlas navíc (což kogentní úprava ZOK nepřipouští), pouze je v případě rovnosti hlasů přijato to usnesení, pro které hlasoval předseda.

Tento závěr i ve vztahu k rozhodování nadpoloviční většinou všech členů kolektivního orgánu (nikoliv tedy jen většinou přítomných členů) byl potvrzen i v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, který v rozhodnutí ze dne 13. 12. 2006, č. j. 35 Odo 755/2005 k otázce rozhodování představenstva akciové společnosti, které podle tehdejší úpravy rozhodovalo většinou všech členů, konstatoval, že: *„V úvahu je třeba vzít rovněž okolnost, že jak u představenstva, tak u dozorčí rady má podle ustanovení §66 odst. 4 obch. zák. hlas předsedy rozhodující význam při rovnosti hlasů.“*

Daným závěrům pak konvenuje i komentářová literatura, podle které platí, že: *„Pravidla pro rozhodování představenstva by měly určit stanovy nebo jednací řád představenstva, zákon obsahuje podpůrné pravidlo, které stanoví, že představenstvo rozhoduje většinou hlasů všech svých členů. Hlasování v tomto orgánu již nezávisí na velikosti podílu na společnosti, ale hlasuje se podle zásady „co hlava, to hlas“ a podle § 66 odst. 4 věta druhá obch. zák. je při rovnosti hlasů rozhodující hlas předsedy.“*^[4]

Pokud tedy zákonodárce i s přijetím ZOK zakotvil (dispozitivní) pravidlo rozhodujícího hlasu předsedy dozorčí rady, dané pravidlo se uplatní i při rozhodování dozorčí rady nadpoloviční většinou všech členů, kdy za stavu 4 pro a 4 proti bude rozhodnutí dozorčí rady Společnosti (ne)přijato v závislosti na hlasu předsedy. Opačný závěr by v konečném důsledku učinil institut rozhodujícího hlasu předsedy zcela obsoletním, neboť by *de facto* nikdy nemohlo dojít k jeho uplatnění. Jinými slovy by rozhodující hlas předsedy nikdy neovlivnil výsledek hlasování (ani za stavu 1-1, 2-2, 3-3, 4-4), což evidentně nebylo záměrem zákonodárce.

A *maiori ad minus* pak k závěru o platném přijetí rozhodnutí dozorčí rady lze dojít i za stavu, kdy se zasedání dozorčí rady zúčastní pouze sedm členů, či se jeden z členů hlasování zdrží, přičemž pro přijetí rozhodnutí budou hlasovat čtyři z nich, vč. předsedy dozorčí rady. V dané situaci by sice nebylo dosaženo nadpoloviční většiny všech členů dozorčí rady, a současně by v dotčeném hlasování

nenastala rovnost hlasů (kdy se uplatní rozhodující hlas předsedy), v konečném důsledku je však neúčast posledního z členů dozorčí rady na jejím zasedání, příp. jeho účast a zdržení se hlasování, totožné s hlasováním proti přijetí rozhodnutí. V opačném případě by totiž bylo možné dojít ke stěží obhajitelnému závěru, že člen dozorčí rady nemůže přijetí rozhodnutí zvrátit hlasováním proti němu (za stavu 4 - 4) či z hlediska důsledků obdobným zdržením se hlasování^[5], ale může tak učinit tím, že se zasedání dozorčí rady vůbec nezúčastní.

S ohledem na základní účel § 44 odst. 3 ZOK, kterým je prevence patových situací ohrožující akceschopnost kolektivních orgánů obchodních společností, je tedy aplikace daného ustanovení i v tomto případě zcela na místě. Naopak pokud by za uvažované situace (sedm zúčastněných členů, čtyři pro a tři proti) předseda dozorčí rady hlasoval proti dotčenému rozhodnutí, nebo se hlasování zdržel či by se zasedání dozorčí rady vůbec neúčastnil, rozhodnutí by přijato nebylo. Uvedené pak lze analogicky vztáhnout i na případ poměru hlasování čtyři pro, dva/jeden proti; je-li mezi hlasy pro přijetí rozhodnutí i hlas předsedy, je rozhodnutí přijato, v opačném případě nikoliv.

Jak bylo popsáno výše, s ohledem na dispozitivnost jinak přehledné a transparentní úpravy ZOK se mohou v korporátní praxi objevit drobné výkladové nejasnosti, spojené se specifickou kombinací aspektů úpravy způsobu rozhodování dozorčí rady (počet členů orgánu, usnášeníschopnost, rozhodný hlas předsedy a potřebná většina). V daném ohledu nezbývá než doporučit precizaci zakladatelských právních jednání a dalších vnitřních předpisů tak, aby odpovídaly konkrétním potřebám dotčené společnosti a umožnili ji těžit z flexibility právní úpravy, bez současného narušení právní jistoty zainteresovaných subjektů.

Mgr. Marek Lukáš,
advokátní koncipient

**sokol
novák
tdpa**

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533
e-mail: info@sntd.cz

[1] Např. ve formě telekonference či videokonference, či zastoupení jiného člena orgánu ve smyslu § 159 odst. 2 občanského zákoníku

[2] ŠTENGLOVÁ, Ivana, DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan, PIHERA, Vlastimil, LÁLA, Daniel, JOSKOVÁ, Lucie. Akciové společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 573, marg. č. 1953

[3] LASÁK, Jan, Jan DĚDIČ, Jarmila POKORNÁ, Zdeněk ČÁP, Jana SKÁLOVÁ aj. Zákon o obchodních korporacích: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-8-16]. ASPI_ID KO90_2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

[4] POKORNÁ, J. § 194 [Volba členů představenstva a jejich právní postavení]. In: POKORNÁ, J., KOVAŘÍK, Z., ČÁP, Z. a kol. [Zrušeno] Obchodní zákoník: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-8-15]. ASPI_ID KO513_1991CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

[5] per analogiam srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2019, sp. zn. 27 Cdo 1951/2018: „(...) byla-li pro přijetí usnesení na členské schůzi (shromáždění delegátů) družstva nutná (prostá či vyšší) většina hlasů počítaná z hlasů přítomných členů (delegátů), znamená to, že hlasy (přítomných) členů (delegátů), které nebyly odevzdány pro návrh usnesení, neovlivní čitatele ve zlomku, jímž se počítá (určuje), zda bylo usnesení přijato potřebnou většinou, ale budou započteny mezi hlasy přítomných členů (delegátů), tedy promítnou se ve jmenovateli uvedeného zlomku. Z řečeného se podává, že zdržení se hlasování (stejně jako odevzdání neplatného hlasu či neodevzdání žádného hlasu) má obdobné důsledky, jako hlasování proti návrhu usnesení.“

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)